

Martin Vopěnka

LÁSKA V ČASE
BEZSMRTNOSTI

MLADÁ FRONTA

Láska v čase bezsmrtnosti

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

MLADÁ FRONTA

Martin Vopěnka

Láska v čase bezsmrtnosti – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Martin Vopěnka

LÁSKA V ČASE
BEZSMRTNOSTI

Martin Vopěnka

LÁSKA V ČASE
BEZSMRTNOSTI

MLADÁ FRONTA

© Martin Vopěnka, 2019

Illustration © Jakub Sýkora, 2019

ISBN 978-80-204-5537-6 tištěná kniha

ISBN 978-80-204-5635-9 ePub

ISBN 978-80-204-5637-3 Mobi

ISBN 978-80-204-5636-6 PDF

ČÁST PRVNÍ

1.

Předklonil se a nemohl popadnout dech. Hrdlo mu sevřelo strašné nic. Pouhé „nic“. Děsivé samo o sobě. Prázdnota věčného nebytí, ve které už brzy zanikne, pokud se jeho předpoklady nepotvrdí. A v téhle chvíli se to zdálo být zřejmé: Nepotvrdí se.

Zavrával a málem si klekl do rezavého štěrku mělkého výkopu, který hloubil. Sem, do Lunárních hor nepustili dovezenou biosféru pramáti Z. Tady měli čelit syrové neživotnosti hostitelské planety. Čelit. A to se mu právě dělo. Hloubit tady jámy, dotýkat se syrovosti, to byl trend. Alvarez sem létal jednou za týden. Krumpáč alespoň dával smysl svalům na pažích. A Alvarez měl své paže rád. Jejich síla jako by zvětšovala průraznost myšlenek. A jeho myšlenky, ty mířily daleko. Tedy s výjimkou dnešního dne. S výjimkou tohoto okamžiku, kdy mu z hrdla vycházel jen slabý, úzkostí potlačený dech a kdy všechny dosavadní jistoty vzaly za své. Zmýlil se. Ale už se to nedalo zastavit.

Chvíli se zdálo, že úzkost povoluje a on se vrací k jistotám svého života trvajícího bezmála dvě stě padesát let – na planetě Oxydus, hostící bezsmrtnou civilizaci druhu Homo sapiens globalis, pocházejícího z planety Země.

Vtom však přišel další nápor, ještě silnější než ten první. Alvarez upustil krumpáč. Ale místo aby si klekl, přinutil se zvednout hlavu. Zelenkáva obloha se od západní, obydlené oblasti potahovala hustými mraky. Ve tváři pocítil závan větru pocházející ovšem z téhle strany světa, ze strany, k níž patřil i jeho bezsmrtný život. Bezsmrtný, a nebýt experimentu, ke kterému se odhodlal,

stejně prázdný a nesmyslný jako to, co sem proudilo z odvrácené strany světa, dosud skryté, a přece přítomné: strašné nic.

Kolem se rozkládalo nedozírné pole cvičných jam. V některých stáli jeho přátelé a hloubili. Alvarezovi se zdálo nepochopitelné, že necítí to, co on. Byli zajedno se svými životy, oddáni svému hloubení. Spokojení, neteční. Chtělo se mu křičet o pomoc: Vy, kteří netušíte, k čemu jsem se rozhodl, vy, kteří věříte, že žijete v nejlepším místě vesmíru..., zachraňte mne přece! Protože já mám strach. Chyťte mne za ruce! Nedovolte mi odejít v nic!

2.

Vtrhl do pokoje, jako by před něčím prchal. Jako by měl v patách svou vlastní úzkost. A to opravdu měl.

Fara ležela na posteli jen ve světlé meditační košili. Ladná křivka boků dávala tušit bohatost jejích tvarů.

Restarovala se teprve nedávno a vrátila se jí chuť žít. Ležela tu takhle, protože věděla, že Alvarez přijde z hloubení posílený, navrácený sám sobě – také tak trochu restartovaný.

Zastavil se. Věděl, co se od něj čeká. Měl pokračovat rovnou k ní, vyhrnout tu košili... a zasunout. Ležela tak, aby to šlo, aniž by se pohnula. Jenomže neměla tušení, co před chvílí zakusil. A pak, nebyl restartovaný. Obvykle se přemohl, i když neměl chuť. Držel se linie svého života bez restartu celých dvě stě čtyřicet osm let. Ani nápoje už nezabíraly. Poslední činnost, při které ještě pociťoval vášň, bylo bádání o vesmíru a myšlení. To jediné ho opravdu vzrušovalo: jeho teorie kvantově duchovní podstaty vědomí.

Fařino pozadí čekalo pod průsvitnou košilí. Udělal několik dalších kroků. Ale místo k posteli zamířil do křesla. „Tak jsem tady,“ řekl něco jiného, než chtěl. Chtěl totiž říct, spíš vykřiknout: Co když se mýlím? Co když nic dalšího není? Jenomže tím by jen přiznal její výhrady. Nechtěla mu experiment dovolit. Snad to bylo restartem, snad skutečně láskou, snad jejím vlastním strachem z nic: Nechtěla se Alvareze vzdát. Bránila mu ze všech sil, a dala dokonce dovolání na etickou komisi planety.

Košile sotva vystačila přes boky a jeden záhyb nechával odhalený kousek tmy mezi půlkami. Teď se však na posteli otočila. Měla tvář ženy nižšího středního věku. Starší tváře byly ostatně na Oxydu výjimkou. Restart dodal jejímu výrazu zdání úžasu. Jako by právě procitla do něčeho úplně nového. Avšak čelo přece jen prozrazovalo její dlouhověkou podstatu. Nedalo se říct přesně čím, ale prozrazovalo. „No, to vidím,“ opáčila zklamaně. „Myslela jsem... Proč ses vrátil dřív?“

Věděl, co myslela. Myslela, že přišel dřív kvůli ní. Jenomže i kdyby to tak bylo, stejně by chtěla znovu – když ne dnes, tak nejspíše zítra. Pořád dokola, aniž to dávalo smysl. Sex pro ni byl jen chvilkovou úlevou, ne řešením. Chtěla víc. Věděl, že chce víc. Předlouhý život však víc nenabízel.

„Promiň. Blběj den,“ prozradil něco málo ze svého rozpoložení a hned toho litoval.

„Máš blběj den, Alvi?“ podivila se slitovně a zvedla se z postele. „To přece umíme vyřešit.“ Nechala košili spadnout na zem, takže když se k němu na křesle přitulila, byla tu jen se svým bohatě ženským tělem.

Usmála se. Ne, ani úsměv nemohl zahladit její skutečný věk.

To je ale kun..., pomyslel si, když mu rozepnula kalhoty a roztáhla se nad ním tak, že viděl vše. To slovo přineslo i jemu vzrušení. Penis se mu vysunul z kalhot jako nějaká nafukovací

věc. Na nic nečekala a s hlubokým vzdechem přisedla. Obličej nachýlila k němu. To proto se s ním tak ráda milovala po hloubení – chtěla cítit jeho pot.

Musel uznat, že to uměla: vzrušit ho. Nikdy by nevěřil, že i dnes. Chytil ji za zadek.

Když dodělala jeho i sebe, spočinula na něm zvlhlými řadry, a kdyby nevěděl, jak krátké bude mít tahle úleva trvání, pocítil by zadostiučinění z jejího uspokojení.

Bradu si dala přes jeho levé rameno. Viděl tak zblízka část její tváře a ucho. Také pramínek vlasů, který vyklouzl z culíku. A kapičky potu stékající po spánku. Tam někde uvnitř sídlilo její myšlení. Podle Alvarezových poznatků propojené s jeho myšlením. S každým myšlením. Miloval ji. Ale nerozuměl jí. Nedovedl si představit, co všechno restart zahladil. Říkala, že vzpomínky na minulé životy se jí vrací jen výjimečně. A že sama je vědomě vyvolat nemůže. A přece viděl, že minulé životy stojí za všemi jejími současnými pocity a postoji. Tak, jako se nenašla v nich, nemohla se najít ani teď. Bloudila v kruhu stále intenzivnějšího ukájení, v kruhu, který Alvarezovi jakožto fyzikovi připomínal Carnotův cyklus – proces probíhající ve spalovacím motoru používaném v dávno zaniklých civilizacích: touha, akce, blaženost, nedostatečnost.

3.

V obnovující lázni se mu udělalo lépe. Miliardy mikročástic proudily do jeho tkání a on, zbavený vlastní tíhy, znovu nacházel

pevný bod ve své mysli. Bod, který i bez těla a hmoty něco vážil. Bod, jehož náplní byl celý, kvantově provázaný a duchovně sdílený vesmír.

V zrcadle nad sebou viděl svůj obraz: pevné svalstvo podél mohutných kostí. Šedivějící chloupky na hrudi. Strništěm pokrytou tvář zračící začátek stáří. Tak si to zvolil. Mladá tvář, v níž však nedokázal objevit původní vášeň pro život, se mu už omrzela. Oči se mu natrvalo přivřely – jak těžknoucími víčky, tak i vědomím nevyhnutelné smrtelnosti. Musel uznat, že nyní měl pohled pronikavější než dřív a zároveň nečitelný. Bylo zřejmé, že jím proniká k podstatě věcí, zatímco číst v něm samém bylo nemožné.

Někdy měl chuť pustit své stárnutí do další fáze. Změnit alespoň něco. Jenomže měl před sebou úkol. A pro ten chtěl být v plné síle. Věk, přesněji zdání věku, se nedalo vrátit. Obnovující procedury dokázaly zastavit stárnutí, nikoliv však omladit. Jistě, bylo mnoho jiných cest a neschetně obyvatel, kteří svůj věk posouvali z pouhé nudy, se k nim uchýlovalo. To však znamenalo jen klamat sám sebe.

V myšlenkách se Alvarez vrátil do svých laboratoří. Znovu mu omezili zdroje. S teorií kvantově duchovní podstaty vědomí, jejíž důkaz měl skoro na dosah, a přece nekonečně vzdálený, nepatřil k hlavním proudům. Bezsmrtná civilizace měla jinou prioritu: nesmrtelnost. A to znamenalo udržet nesmrtelný i vesmír. Nedopustit, aby se z něj kvůli věčnému rozpínání stala jen ledová pustina bez pohybu. V krajním případě měla nesmrtelná civilizace umírající vesmír opustit a najít si jiný.

Alvarez musel uznat, že některé poznatky jeho kolegů jsou imponující. Třeba paradox temné hmoty. Zdálo se téměř prokázané, že temná hmota vyvěrá z nejméně zakřivených oblastí vesmíru – z prázdnoty mezi galaxiemi. A že vyvěrá tím více, čím méně je v těch místech vesmír zakřivený. Což znamenalo,

že věčný vesmír je možný. Jak se totiž bude rozpínat, bude se jeho křivost zmenšovat a přibývající temná hmota nakonec svou gravitací zastaví rozpínání. Pokud by se podařilo prokázat i to, že s přibývající křivostí bude temná hmota opět mizet, vibroval by vesmír ve stavech dostatečně vzdálených velkému křachu i ledové smrti. Vibrace by se zmenšovaly a vše by šlo k rovnováze.

Jaký by však byl rovnovážný, věčný vesmír?, uvažoval Alvarez. Měl by v něm místo i čas, anebo by vymizel? A jestli by nevymizel, byl by snesitelný?

4.

Najednou se v obraze, který viděl, objevila Fara. Sedla si na okraj lázně a někam se upřeně dívala. Aha, jemu do očí. Také na ni pohlédl.

„Copak ty nechceš dítě?“ vyhrkla na něj, jako by o něčem takovém před chvílí mluvili. „Vůbec tě to neláká, stvořit někoho nesmrtelného?“

„Bezsmrtelného,“ opravil ji, „jenom bezsmrtelného.“

„Nechytej mne za slovo, Alve. Prostě bys byl otcem. Není to víc než všechny experimenty?“

Nachýlila se nad lázeň a její plná ňadra se zhoupla. Napadlo ho, proč se vlastně našli - oni dva. Jenomže odpověď znal: přece její zpěv. Její božský hlas. Celé její tělo bylo vlastně živoucím hudebním nástrojem. Takže proto: pro její hlas. A pak, bývala doba, kdy s ní šoustal k zešílení rád. I když teď, s odstupem, viděl, že to, jak do ní pronikal, bylo vlastně hledání. Uvnitř přece musel sídlit, ten hlas. Odtamtud vyvěral. Dlouho přemítal

a pak řekl: „Máš přece dceru. Někde. Ani nevíš kde. Vyřešila ti něco?“

Kdysi Fara měla výraznější bradu než tváře. V posledních letech to bylo naopak. Byly to plné masité tváře, které jejímu výrazu dávaly zdání úžasu. Teď se v nich objevil vzdor: „Protože je to dávno. Nepamatuju si to. Ale tehdy jsem byla šťastná, určitě.“ Zamyslela se a pak zdánlivě nelogicky dodala: „Ale ty děti nemáš, takže nám jedno povolí.“

To ona byla dítě. Po posledním restartu ještě víc. Hudební nástroj svého vlastního hlasu. Najednou viděl, jak je bezbranná. A on ji tu nechá. Odejde.

Zmocnilo se ho dojetí. Natáhl ruku k její tváři a dotkl se jí vlhkými prsty. „Fari, já dítě nepotřebuju. Stačí mi, že mám tebe.“

„Tak ale,“ škubla sebou zoufale a skoro jí vyhrkly slzy, „proč chceš všechno opustit?“

Nechal svou ruku sklouznout níž a uchopil tu její. „Abych dokázal, že nikdo nikoho neopustí. Že nesmrtelnost, o kterou tolik usilujeme, nás jenom vzdaluje od věčnosti, která tady už je.“

„Ale já nechci, abys to dokazoval tím, že... že možná zanikneš. Sám přiznáváš, že nevíš, co se stane. Nemůžeš to vědět. A budeš mi chybět.“ Rozplakala se. „Co tady budu dělat bez tebe? Tolik let...“ Svezla se na podložku a začala se vzlykotem otřásat.

Neměl dokončenou obnovu, ale na tom vlastně už nezáleželo. Vylezl z lázně a klekl si k ní. Objal ji svým mokrým chlupatým tělem. Pevně ji sevřel: „Máš zpěv, Faro. Svůj božský zpěv. Ten tě neopustí nikdy. A dostihne i mne. Ať budu kdekoliv, tvůj zpěv uslyším. Protože tvůj zpěv, Fari, je přesně tou spojnicí, kterou mám na mysli. Víš co, Faro, zazpívej!“

Tak ji to překvapilo, že přestala vzlykat. „Nechci zpívat.“

„Prosím...“ Jak ji utěšoval, zapomněl na své strašné nic. Ale připomnělo se mu v podobě sotva znatelného vnitřního mrazení.

V podobě pochybnosti o sobě: Přesvědčuje ji ke zpěvu kvůli ní? Aby ji vytrhl ze smutku? Ne. To on potřebuje její zpěv. Potřebuje plašit nic. „Prosím!“ zopakoval naléhavěji a stiskl jí ruku. „Potřebuju to.“

Podívala se na něj smířeněji. Byla dítě. Z nejhlubší beznaděje se přenesla rovnou k radosti. Zase se nechá přemluvit. „Nejdřív mě rozesmutníš a pak chceš, abych ti zpívala?“ vyčítala, ale jen naoko.

Vsunul dlaň mezi její stehna. „Vzrušuje mne to.“ Nelhal. Jenom to bylo jiné vzrušení, než myslela. Mírně roztáhla nohy a zaklonila hlavu. Znovu hlavu narovнала a pootevřela ústa. Přikryl dlaní její něžnosti.

5.

Den na Oxydu trval dva a půl pozemského dne, ale to měřítko nikomu nic neříkalo. Jednoduše, den byl den. A noc byla noc. Alvarez se vzbudil uprostřed noci a nemohl spát. Z nudy si to spočítal: Být na Zemi, už by spát nemusel.

Fara dýchala klidně, tvář přitisknutou k polštáři. V odlesku nočního podsvícení vystupovaly křivky jejího pozadí. Připomenul si její dnešní smutný zpěv: „Za pěti slunci rudými a šesti obzory, znovu si na vše vzpomeneš, temnotě navzdory...“

Ráno spal déle než obvykle a až před polednem dorazil do svých laboratoří. V hlavě mu už nezněla její zpěv, místo toho mu do ní pouštěli dnešní Vergulovu poému. Vergula byl hlavní básník vládnoucí dynastie Kapotů. Jako obvykle Vergula poněkud nadneseně poukazoval na hodnotu bezsmrtného života: „Nicotný

den?“ ptal se. „Možná. Nahraditelný? Jistě. Tisíce přijdou dalších. Bezcenný? To vůbec. Svobodný? To ze všeho nejvíc. Osvobozený den, jenž nekončí smrtí. Oč bolestnější je úděl těch, kteří se zrodili na Syru – planetě pod vládou Montů.“

Ano, na Syru, nejbližší obydlené planetě, vzdálené od Oxydu pouhé čtyři světelné roky, vládla dynastie Montů. A spolu s ní i přesvědčení, že umírat je správné a že smrt je pokračováním života a že po ní následuje život vyšší. Některé Alvarezovy úvahy mířily podobným směrem. A přece ho děsilo, jak byl život na Syru krátký. Kratší, než být mohl. Alvarez by tam byl dávno po smrti. A to by znamenalo, že by ve výzkumu nedošel tak daleko. Neobjevil by kvantově duchovní podstatu vědomí a nezformuloval teorii kvantové provázanosti duší.

„Stalo se něco, Alve?“ pozdravil Alvarezze jeho věrný spolupracovník Bastelo.

„Proč myslíš?“

„Přišel jsi tak nějak... rychle.“

Pohlédli si do očí. I Bastelo Alvarezze odrazoval. Desetiletí společných bádání vytvořila sílu zvyku. Bastelo byl praktik. Alvarez si vymýšlel, co by jeho přístroje měly umět, a Bastelo pak takové konstruoval. Bylo to už třicet let, co vyřešil hlavní Alvarezův požadavek: bezdotykový laserový 3D skalpel pro vyjmutí mozku z hlavy při zachování všech jeho funkcí. Díky bezsmrtným operacím byla technika podobných zákroků na Oxydu pokročilá. To, co však Alvarez potřeboval navíc, bylo fungování mozku mimo hostitelské tělo. Jen volně v prostoru. Mozek se měl vznášet v kvantově neuronové polévce hlavního sálu.

„Neboj, Bastelo. Tohle ještě není ten den.“

„Takže sis to ale nerozmyslel?“

„Nerozmyslel a nerozmyslím,“ odsekl Alvarez. „Mohu dnes dovnitř?“ Mezitím spolu došli k sterilizační šatně.

„Chceš na sál? Máš posledních pět vstupů.“

To bylo zneklidňující číslo. Konečné a velmi malé. Trvalo deset let, než etická komise povolila použít živý psí mozek. Šimpanzí zamítli.

Etické důvody by Alvarez ještě chápal. Zvířata sice nebyla bezsmrtná, rozhodně však na Oxydu nebyla zabíjená. Ale to, že mu povolili celkem jen dvacet vstupů, to byly důvody ideologické. Strach, že objeví něco, čím ohrozí doktrínu bezsmrtnosti. Nemohli mu výzkum úplně zakázat, protože možnost neomezeně – a to díky bezsmrtnosti i v čase – objevovat a bádát byla jednou ze základních zdejších svobod. Člověk měl mít k dispozici neomezeně dlouhý život a také jeho poznání mělo být neomezené. Měl se vyrovnat Bohu. Měl se Bohem stát, ne v něj věřit.

„No tak budou zbývat už jenom čtyři,“ uzavřel odhodlaně. Dnes dovnitř prostě musel.

V Bastelových očích se mihlo zoufalství. Uvědomil si, co se stane, až Alvarez vyčerpá všechny vstupy.

6.

Vysprchoval se v neutralizačním aerosolu. Sál byl v této fázi experimentu izolovaný od všech planetárních vln a dovnitř mělo pronikat jen záření vzdáleného vesmíru, přičemž se tyto parametry daly upravovat. Lidské tělo nesmělo narušit rovnováhu. Alvarez si lehl do tkaniny a Bastelo dokončil přípravu. „Soustředíš se ještě?“

Jemně pokynul. Soustředit se, ponořit se do hluboké meditace ještě dřív, než ho tubusem pošlou dovnitř, bylo pro úspěch

rozhodující. Protože výsledkem nemohlo být nic víc než myšlenky, pocity, vjemy. Cokoliv, co se odehrálo v mysli během pobytu uvnitř. Obecně se o téhle jeho metodě soudilo, že je nevědecká.

Předchozí vstupy mu však stačily k tomu, aby se své vjemy naučil očišťovat a třídit. Nechával mezi nimi dlouhé přestávky – týdny, měsíce i roky. Čas, kdy analyzoval sám sebe, separoval svá očekávání i krátkodobé vlivy. Za tím účelem zkonstruovali ještě jeden, zcela identický sál. Jen s tím rozdílem, že bez mozku. Většinou Alvarez nechtěl předem vědět, do kterého sálu míří.

Dnes měl ovšem jasno: mířil do sálu s mozkiem. Naneštěstí jenom psím.

Zavřel oči. A najednou věděl, proč sem dnes přišel. K čemu se dnes upne. Přece k strašnému nic.

Jakmile Bastelo odešel, namířil svou mysl právě tím směrem: k poli cvičných jam. Děs, který tam včera zakusil, v hloubi duše ještě přetrvával. Díky meditační technice, kterou za ta léta dovedl k dokonalosti, ho zaměřil ve své vlastní vnitřní hloubce. V prostoru, který se zdál stejně rozsáhlý a bezhraniční jako ten vnější. Zaměřil ho a znovu prožil. Avšak ne už tak, že by jím byl ovládán a drcen. Tahle technika umožňovala přehrát si jej jako něco vlastního a zároveň cizího. Takže... vědomí nicoty. Jako by se dotkl poznání, že po smrti nic není, žádný prazáklad ani návrat, žádné duchovní vibrace, natož Fařin zpěv. Marnost. Zmařený život – tím zmařenější, že mohl trvat. Bezsmrtný život ústící v nic. Život jako nesmysl, planá naděje. Krutá hra vesmíru, nejkrutější, jakou si lze představit: za zdáním smyslu bezesmyslnost.

Opravdu se mu podařilo tohle všechno izolovat a podržet při vědomí. Držel to při vědomí i ve chvíli, kdy se tubusem sunul dovnitř.

Pak tam byl.

První, co mu přišlo na mysl, byl zpěv. Alvarez se ptal: mohl by sem zvenčí proniknout? Ne, nebylo to možné. Sál byl izolovaný dokonale. A přesto jeho pocit byl, že ano, že je to možné.

Znovu se pokusil zacílit na strašné nic. Ale nešlo to. Měl sice chycené místo vnitřního prostoru, kde přebývala ona vzpomínka, avšak hrůza beznaděje už tam nebyla. Jako když se vybijí baterie nebo uvolní sexuální napětí. Vzpomínka zůstala bez náboje. Místo toho se po vnitřním prostoru šířilo... ne přímo světlo, spíš šed'. Přece jen o něco světlejší tma. Znal ji z předešlých seancí. Psí mozek negeneroval víc.

Ještě později, mnohem později, se z šedi vynořila jedna velká, jasnější oblast. Začal se cítit dobře. Klidný a v bezpečí.

Potom přestal vnímat čas. Přesněji, čas se vzdálil a byl ve vnitřním prostoru pouhým místem, stejně jako vzpomínky. Otevřel oči. Nacházel se v absolutní tmě. I při otevřených očích hleděl dovnitř. A viděl tam čas jako samostatnou, snadno uchopitelnou dimenzi.

Pak se náhle začal sunout zpátky, ale nebylo mu to příjemné. To Bastelo, uvědomil si Alvarez a dostal zlost. Proč? Nepřál si nic jiného než zůstat. Už se nevracet.

„Co je?“ obořil se na Bastela o pár minut později. „Máme posledních pět pokusů a ještě to musíš takhle zkrátit?“

„Ale já nic nezkrátil,“ bránil se Bastelo a zdál se dotčený. „Byl jsi tam osm hodin. Začal jsem se bát.“